Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 90. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 19, 1980 No. 90. VOL. LXXXVII.

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

РАДІСНО СКАНДУЮЧИ СЛОВА „ВОЛЯ, ВОЛЯ воля", перших 250 кубинських втікачів прибули у середу, 16-го квітня, до Сан Хозе, Коста Ріка, звідкіля вони будуть розміщені до країн Південної Америки, ЗСА, Еспанії і Канади. Це перші втікачі з групи понад 10,000 осіб, які перебувають в перуанській амбасаді в Гавані. Під час перевезення їх з амбасади на летовище в Гавані, підбурена владою юрба обкидала втікачів камінням, а деяких побила. Як уже інформовано, ЗСА погодились прийняти 3,500 втікачів, Перу — 1,000, а Канада і Еспанія по 300. Інші країни Заходу також обмірковують можливість прийняття втікачів з Куби.

ГРУПА ВИЗНАЧНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ науковців, яка включає 10 лавреатів Нобеля, старається встановити ґльобальний мораторіюм на будь-яку наукову співпрацю з СССР на знак протесту проти насильного заслання д-ра Андрея Сахарова та ув'язнення Юрія Орлова і Анатолія Щаранського. Організатори цієї протестної акції, в числі 27 науковнців, розсилають петиції до науковців різних країн з метою започаткувати такий мораторіюм вже 12 травня і додержуватись його до часу мадридської конференції у справі перевірки примінення Гельсінкських угод. Ініціятори сподіваються зібрати 10,000 підписів під петицією.

ПОНАД 10,000 АМЕРИКАНСЬКИХ ГРОМАДЯН, які бажали відвідати СССР у зв'язку з літньою Олімпіядою, внесли судові скарги у стейті Ню Йорк з наміром одержати назад здепоновані ними за квитки гроші. Ці громадяни не бажають їхати до СССР з уваги на бойкот ігрищ американськими атлетами. Вони, однак, матимуть труднощі, бо Російське подорожне бюро, яке одержало ексклюзивні права від СССР займатись туристичними поїздками на Олімпіяду, має здепонованих у судах тільки 9,2 мільйон долярів, а 7,2 мільйона долярів переслало до Москви. Совєтська влада, очевидно, відмовиться повернути гроші.

ЦЕНТРАЛЬНА РОЗВІДЧА АҐЕНЦІЯ (СІ-АЙ-ЕЙ) не погоджується на встановлення незалежної установи, яка мала б вирішувати якими інформаціями мають право послуговуватись колишні службовці аґенції у публікуванні їхніх книжок чи сттатей. Встановлення такої ради пропонує конґресмен Лес Аспін з Вісконсину. Речники Сі-Ай-Ей, які свідчили перед Підкомісією розвідчих справ у Палаті Репрезентантів уважають, що у питаннях секретних інформацій рішальний голос повинні мати тільки урядові аґентства, бо вони найкраще обзнайомленні з процесом збирання таких інформацій та їх безпосереднім відношенням до безпеки країни.

БАЖАЮЧИ ЗБІЛЬШИТИ ОБОРОННИЙ БЮДЖЕТ ЗСА у фіскальному 1981 році на 3 відсотки, уряд президента ЗСА, рішив зменшити видатки в тому році на 82 мільйони долярів, щоб виказати справжній тривідсотковий зріст в наступному році. Президент Картер запропонував загальний оборонний бюджет у висоті 147 більйонів долярів на 1981 рік, додержуючись приречення з 1977 року, що цей бюджет зростатиме тільки на 3 відсотки річно. Однак Конґрес ЗСА, зокрема Сенат, уважає, що такий зріст замалий з уваги на інфляцію, яка постійно зменшує вартість доляра. Тому існують можливості, що Конґрес добавить біля 5 більйонів долярів до оборонного бюджету на наступний рік.

МЕШКАНЦІ АЛЯСКИ, ПОЧИНАЮЧИ ВІД 15-ГО квітня не платитимуть стейтових податків від заробітних платень, а кожного року одержуватимуть від стейтової влади по приблизно 2,000 дол. з прибутків за продаж нафти. Новий закон в тій справі підписав губернатор Джей Гаммонд, заявляючи при тому, що „найвищий час, щоб громадяни стейту самі рішали про те, куди мають іти фонди з прибутків". Стейтовий уряд передбачує, що до половини наступного року Аляска матиме біля 4 більйони долярів з продажу нафти.

Заповідають поширення розшуків за воєнними злочинцями

Вашінгтон. — Департамент справедливости ЗСА подав до відома, що його Бюро спеціяльних інвестиґацій, яке було створене минулого року з метою вишукування колишніх нацистських злочинців з часів Другої світової війни, збільшилось з 13 до 50 осіб, в тому числі біля 20 правників.

Минулого тижня на становище директора цього бюра назначено Аллана Раєна, мол., який заповів „посилені слідства" запідозрених у злочинах осіб. Раєн, який до того часу був заступником директора Бюра, прийшов на місце Волтера Роклера. Завданням Бюра, згідно із заявою Раєна, є „вишукувати, денатуралізувати і депортувати колишніх нацистських воєнних злочинців". Під цю пору Бюро перевіряє справи 350 осіб, сказано в повідомленні.

На становище Раєна назначено правника Ніла Шера.

Як відомо, з тими двома членами Бюра мали зустріч в грудні минулого року чотири українські правники у наслідок заяви генерального прокуратора ЗСА Бенджаміна Сівілетті, що Совєтський Союз погодився співпрацювати із ЗСА у вишукуванні воєнних злочинців. В українській групі правників були д-ри: Іван Флис, Аскольд Лозинський, Іван Шандор і Юрій Степаненко. Після довших розмов, представники Бюра запевнили українську групу, що будь-які „докази і свідки", що їх предложить СССР будуть „ґрунтовно перевірені" і взяті до уваги тільки тоді, коли їх можна буде підтвердити іншими доказами. Тоді також було широко обговорене питання приналежности до Орґанізації Українських Націоналістів та обвинувачення її членів у „коляборації" з нацистами.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім передплатникам „Свободи", що від 1-го травня ц.р. англомовний „Український Тижневик" (The Ukrainian Weekly) висилатиметься вже тільки тим передплатникам щоденника, які собі цей тижневик окремо замовлять і передплатять. Усі передплатники щоденника вже одержали, або ще одержать окремі повідомлення в цій справі та карточки і зворотну коверту на замовлення. Прохаємо їх негайно виповнити та повернути нам разом з належною передплатою.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВСТАНОВЛЯЄ ДАЛЬШІ САНКЦІЇ ПРОТИ ІРАНУ, ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ВЖИТТЯ ВІЙСЬКОВОЇ СИЛИ

Пресова конференція в Білому Домі. Президент Картер інформує журналістів та відповідає на їх запити.

Вашінґтон. — В четвер, 17-го квітня, президент Картер відбув в Білому Домі пресову конференцію, на якій з'ясував основно теперішній стан конфлікту з Іраном та повідомив про дальші пляни американського уряду, якщо б іранські керівні державні чинники надалі безправно притримували 53 американських дипломатичних працівників на чолі з шарж д'афер американської амбасади в Теграні згадавши при цьому вперше і можливість застосування військової сили.

Президент ствердив, що іранські чинники ще в січні цього року поінформували Вашінґтон про свою готовість розпочати серйозні розмови в справі звільнення американців. Уряд ЗСА прийняв це до відома і на цій підставі стримав застосування санкцій проти Ірану. Після того іранські чинники на чолі з президентом Бані-Садром і при підтримці з боку Аятолли Хомейні не перебрали під свою опіку від ісламських фанатиків американських громадян, що мало бути першим кроком до їхнього звільнення; Аятолла Хомейні і президент Бані-Садр заявили, що звільнення в'язнів може мати місце щойно десь у червні, чи навіть пізніше, аж доки не збереться іранський парлямент, який ще не обраний, і вирішить цю справу.

„Ми вже більше чекати не будемо; ми хочемо, щоб наші люди були звільнені" — сказав Президент.

Для збільшення тиску на Іран і силової підтримки для своїх вимог Президент зарядив з негайною дієвою силою такі дальші кроки:

1). Стримання пересилки всіх фінансових засобів-грошей, чеків, нот, цінних паперів, тощо — особами, які підлягають юрисдикції американських законів, до будь-якого на терені Ірану, з вийнятком а) посилок для ув'язнених, та б) фінансових переказів для ще діючих там американських інформаційних засобів.

2). Імпорт всіх товарів з Ірану до ЗСА стриманий.

3.) Заборона будь-яких туристичних чи ділових поїздок американських громадян до Ірану. Знов же вийнятком можуть бути тільки працівники інформаційних аґентств, часописів, журналів, тощо. Одначе всі ті чинники мусять обмежити до крайніх меж висилку своїх працівників до Ірану.

4). Увесь військовий матеріял, закуплений, чи замовлений іранськими чинниками, доставу якого до Ірану вже перед тим своїм попереднім рішенням Президент притримав, переходить до диспозиції американських військових установ і буде ними вжитий, або проданий за кордон відповідними державними аґенціями.

5). Президент внесе до Конґресу законопроєкт ухвали, на підставі якої будуть роблені виплати для в'язнів та їхніх родин і репарації для них. Виплати ці і репарації будуть покривані з перед тим заблькованих в американських банках понад вісім більйонів долярів іранських фондів. З цих фондів мав би бути покритий також кошт заанґажування американських кораблів у Перській затоці, що досі виносить один більйон долярів.

Якщо ці засоби не допоможуть і не доведуть до безпроволочного звільнення нелеґально арештованих і притриманих американців, в стадії плянування і підготови є дальші кроки, наперед господарського і дипломатичного характеру, а відтак і кроки, для яких будуть ужиті елементи американської збройної сили.

До невоєнних кроків належать такі, як стримання достав до Ірану харчів і ліків, бльокада всіх зв'язків з Ірану і до Ірану тощо. Президент підкреслив, що всі ті заходи мають на меті оборонити інтереси, принципи і способи діяння ЗСА та одночасно з тим добитися звільнення закладників. „Якщо ці додаткові санкції, про які я саме тепер вас поінформував, і скоординована з ними акція наших союзників не будуть успішні, тоді залишається до розпорядимости ще тільки мілітарна акція відповідного характеру, на що ЗСА мають прерогативу і право".

Компанія Дженерал Моторс звільняє 12,000 робітників

Детройт, Міч. — Автомобільна компанія Дженерал Моторс, у слід за компанією Форд, звільнила 12,000 робітників на неозначений час, що збільшить число звільнених з праці робітників цієї компанії до 100,000 від минулого літа.

З усіх 783,000 робітників затруднених у компаніях Форд, Дженерал Моторс і Крайслер, тобто у трьох найбільших концернах виробництва автомобілів, досі звільнено 200,000. Тоді, коли компанія Форд плянує закрити три фабрики автомобілів, компанія Дженерал Моторс скасувала поодинокі зміни робітників у своїх п'ятьох фабриках та зменшила швидкість складання автомобілів у сімох фабриках.

Усі три компанії твердять що до звільнення робітників їх змусив спадок продажі автомобілів на 30 відсотків та неспроможність достосуватись до збільшеного попиту на малі автомобілі, які не з'їдають багато бензини. Речники цих компаній твердять, що їм забирає п'ять років часу, щоб переставитись на продукцію малих автомобілів і вони ще цього не вспіли зробити.

Деякі економічні аналітики, однак, уважають, що ці компанії прямо занедбали цю ділянку, пішовши по лінії „найменшого опору", тобто продукуючи великі автомобілі за устійненими плянами і методами та закидуючи ними ринок, не зважаючи на зростаючу інфляцію і брак бензини. Ці експерти твердять, що американські продуценти автомобілів прямо не витягнули відповідних консеквенцій з першої енерґетичної кризи у 1973-74 рр.

АМЕРИКАНСЬКА ЕКОНОМІКА ВСТУПАЄ В РЕЦЕСІЮ, — ТВЕРДИТЬ ПРЕЗИДЕНТ

Вашінгтон. — Американська економіка, виказавши новий спадок у валовій національній продукції (Джі-Ен-Пі), вступила в стадію рецесії, — заявив президент Джіммі Картер під час пресової конференції у четвер, 17-го квітня, яка передавалась на крайовому телебаченні.

Однак Президент висловився більш оптимістично, як його дорадники в ділянці економіки, уважаючи, що теперішня рецесія буде „лагідна і коротка" і не досягне такого акутного рівня як рецесія в 1974-75 рр. Він також уважає, що ця „лагідна рецесія" матиме позитивний вплив на інфляцію, яка з початком літа повинна знизитись з теперішніх 18 до біля 10 відсотків. Політичні спостерігачі твердять, що Уряд ЗСА раніше передбачував рецесію і навіть частинно сприяв сповільненню економічного росту, як засіб у поборюванні інфляції. Це частинно підтвердив президент Картер, заявляючи, однак, що серед додаткових причин рецесії є спадок у мешкально-будівельній індустрії на 22 відсотки за останній місяць і поголовне звільнення робітників автомобільних концернів, яке дійшло цього тижня до 200,000 осіб. За це він скритикував лідерів автомобільної індустрії, вказуючи на застій у плянуванні від 1975 року і нездібність достосуватися до ринку збуту у наслідок браку бензини.

Щоб зарадити кризі у ділянці мешкально-будівельної індустрії, президент Картер плянує негайно ввести в життя субсидії в рамках програми, яка відома як Секція 235, заповідаючи, що це дасть новий поштовх тій індустрії та уможливить побудову 100,000 нових мешкальних будівель ще в цьому році.

Президент Картер також звернувся із закликом до громадянства достосуватись якнайшвидше до існуючої ситуації та виявити власну ініціятиву у поборюванні інфляції. „Якщо ми вдержуватимемо самодисципліну, то ця програма поборювання інфляції буде успішна".

Передбачають зменшення американсько-совєтської торгівлі на два мільярди дол. в 1980 році

(В.Д.). — Американські торговельні спеціялісти, які перебували в Москві в недавньому часі, є того переконання, що погіршення американсько-совєтських відносин спричинить упадок торгівлі на 2 мільярди у 1980 році, згідно із статистичним зіставленням в „Ди Джорнал оф Коммерс" з 28-го березня 1980 р. Вони твердять, що американське ембарго на американське збіжжя та високу американську технологію для СССР матиме величезне значення для обобічної торгівлі.

В 1979 р. совєтсько-американська торговля виносила 4,4 мільярдів дол., а самий американський рільничий експорт до СССР виносив 2.8 мільярда дол.

В тому самому часі совєтський уряд видав звідомлення, подаючи, що совєтський торговельний оборот минулого року зріс на 15 відсотків і осягнув загальну суму 123,6 мільярдів. Москва також твердить, що її експорт досягнув загальної суми 65.2 мільярдів дол., вказуючи зріст на 19 відсотків. Совєтський імпорт зріс також на 10 відсотків в порівнянні з попереднім (1978) роком, осягаючи загальну суму 58.3 мільярдів дол.

Совєти твердять, що об'єм їх торгівлі із західніми індустріяльними країнами зріс на 30 відсотків в порівнянні з попереднім роком, і що цей зріст особливо відноситься до торгівлі з Західньою Німеччиною, Францією, Фінляндією і Японією.

Одначе совєтське звідомлення цілком поминуло зріст торгівлі з ЗСА, що в 1979 р. збільшилася на 60 відсотків. Це, очевидно, Москва зробила з премидитацією, щоб не подати своїм громадянам, як багато СССР залежав від торгівлі з Америкою.

Коли ходить про совєтську торгівлі з країнами „Третього Світу", то Москва вела найактивнішу торгівлю з Іраком і Індією. Ця торгівля виносила 14,6 мільярдів дол., в 1979 р., зростаючи на 1,5 мільярда дол.

КОРОТКІ ВІСТІ

У світі

ЗГІДНО З ПРЕСОВИМ ПОВІДОМЛЕННЯМ в Ірані вже майже цілий тиждень продовжуються „святкування" з приводу зірвання дипломатичних стосунків з Америкою і відкликання амбасадорів союзників ЗСА з Теграну. Президент Бані-Садр у своєму виступі в місті Агва заявив, що припинення Америкою торговельних зносин з Іраном „оживить нашу націю".

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МАСАЙОШІ ОҐІРА, ЯКИЙ прибуває до Вашінґтону 1 травня, заявив, що японський уряд поробить відповідні заходи в обличчі кризи в Ірані та Афганістані. Хоч Японії дуже залежить на торгівлі з Іраном і вона потребує іранської нафти, але постава й вимога Вишінґтону є зовсім зрозумілі й Японія до них достосується. Так само Японія збільшує допомогу Пакістанові, на границях якого опинилися совєтські війська, що окупували Афганістан, і запропонувала Туреччині сто мільйонів долярів.

В ТУНІСІ ПОВІШЕНО 13 УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНОГО нападу на місцевину Ґафса, яка є над границею з Альжиром, звідки власне прийшли напасники.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ ЗІЯ УЛЬ-ГАК заатакував ЗСА за те, що з їхнього боку не було відповідної реакції на напад Москви на Афганістан. Заяву цю зложив він в часі побуту в Солсбері, Зімбабве, куди він прибув на урочистості проголошення Зімбабве, нової держави, кермованої чорною більшістю. Прибула на ці урочистості також прем'єр Індії, Індіра Ґанді, з якою президент Зія уль-Гак має відбути ряд політичних розмов. Предметом розмов, як заявив він, має бути совєтський напад на Афганістан і наслідки, які з того виникають у першу чергу для країн тієї полоси.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ УРЯД ПЕРШИЙ З УСІХ КРАЇН НАТО припинив усі торговельні зв'язки з Іраном. Португалія покривала іранською нафтою понад 20% свого запотребування.

ЗАМАХ НА П. ІНДІРУ ҐАНДІ, ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА Індії відбувся в Делі, коли вона після зложення вінка на могилі провідника паріїв (найнижча верства в Індії) хотіла сісти до авта. Наміреного вбивника, який кинув у неї ніж з близенької відстані, схоплено.

В ІНДІЇ АРЕШТОВАНІ П'ЯТЬ ОСІБ У ЗВ'ЯЗКУ З замахом на прем'єра Індіру Ґанді. Спроба була мабуть вислідом ширшої змови. Серед арештованих є один із заступників посадника міста Барода.

БОРОТЬБА МІЖ МУСУЛМАНАМИ СЕКТИ шіїтів і інших сект в Бейруті розгорілася до тієї міри, що по обидвох сторонах вжито кулемети й легку артилерію.

ЯПОНСЬКА КОМПАНІЯ КЕНОН зарепрезентувала на американському ринкові нову копіювальну машину, яка буде коштувати 2,695 дол. і продукуватиме на мінуту 12 копій. Це модель НП-30. Найближчий до нього американський модель фірми Ксерокс 2300, коштує 4,050 дол. і робить тільки 10 копій на мінуту.

ДЕФІЦИТ ЯПОНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ виносив в березні 1,75 біл., а в лютому 1,5 більйона. Зате в торгівлі з ЗСА Японія мала в лютому 441,4 мільйонів надвишки, а в березні 647,6 мільйонів долярів надвишки.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАКЛИКИ ПОЛЬСЬКОЇ польоньної преси щоб якнайдостойніше і масово відзначити сорокову річницю катинського вбивства, доконаного большевиками на 15 тисяч польських старшин-воєнно-полонених, дотепер не зрушено цієї справи з місця. Обходи, що відбулися дотепер, були спорадичні і тільки деякі з них зібрали більшу кількість учасників.

Д—Р АЛЬБЕРТ САБІН, ВИНАХІДНИК ВАКЦИНИ проти поліо, повернувся з Бразилії після конфлікту з бразилійськими урядовими чинниками. Д-р Альберт Сабін, жонатий з бразилійкою, виїздив туди кількакратно, щоб перевести кампанію проти поліо. Згідно з його твердженнями, бразилійський уряд ни припильнував правильного переведення медичних заходів і поліо й надалі поширюється. Коли ж д-р Сабін опублікував про недоліки бразилійської превентивної акції, бразилійський уряд поставився до нього так неприхильно, що дійшло до взаємних обвинувачень.

ТУРЕЦЬКІ ТЕРОРИСТИ ВБИЛИ НА ВУЛИЦІ В СТАМБУЛІ АМЕРИКАНСЬКОГО ПІДСТАРШИНУ Сема Новелло, який працював техніком в американській команді зв'язку. Вбивника арештовано. Називається він Алі Самі Байдар і належить до „марксо-ленінської" терористичної групи, яка спеціялізується в замахах на американців. Вбивники з цієї групи вбили в грудні минулого року чотирьох американців в Стамбулі.

Москва занепокоєна зменшенням робочої сили

Останній перепис населення в Совєтському Союзі виявив постепенне зменшування робочої сили в СССР, що глибоко турбує совєтських демографів. Назагал населення СССР зросло менше як на один відсоток від 1970 року, хоч за останню декаду це населення збільшилося на 21 мільйонів, осягаючи 26.4 мільйонів осіб.

Для стимуляції до збільшення темпа приросту населення Комуністична партія впровадила довгі відпустки від праці для матерів після народження дитини аж до закінчення одного року дитини. Ці відпустки є частинно оплачувані урядом.

Недавно в Москві появилася друком книжка Бориса Урляніса про населення СССР, який твердить, що мимо того, що в загальному населення СССР зростає, то темп приросту робочої сили в Совєтському Союзі маліє і що такий стан буде продовжуватися в новій декаді. Причиною того явища є перевага жінок над чоловіками і тому, що пропорція старших людей нездібних до праці, є теж великою у відношенні до загального числа населення.

Москва також журиться тим що приріст населення в Центральній Азії є далеко більший як в Росії, Україні і Білорусі, що з роками російський етнічний елемент буде змайоризований неросійськими національностями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ще одна пригадка з Москви

На Заході ще не перевелися різні фантазії про большевицькі пляни й наміри. Ще й далі приходиться читати про „добрі наміри" Москви і про те, що західні державні мужі у всьому самі винні, бо „проковтують большевиків".

А ось у московській „Правді" з 11-го квітня поміщена стаття генерала Алєксєя А. Єпішева, яка зовсім виразно уточнює большевицьку поставу, і є вона зовсім протилежна своїм змістом до того, що пробують на Заході поширювати різні „експерти". Ген. А. А. Єпішев — це член „трійки", завданням якої є дбати про „добрі" настрої і „правильні" переконання совєтських „доблесних бійців", „залізних чекістів" і, очевидно, „щасливого" населення. До тієї „трійки" Крім Єпішева, належать ще ніхто інший як Михаїл А. Суслов і Юрій В. Андропов (він же шеф КҐБ). Значить, члени тієї „трійки" знають, що вони говорять і слів „на вітер" не кидають.

У цій статті про напад на Афганістан генерал А. А. Єпішев висловлюється: „Виконуючи свій патріотичний і інтернаціональний обов'язок, совєтські бійці на ділі підносять свою бойову готовість і збільшують потугу армії і фльоти... Бож тільки опортуністи можуть обдурювати себе і других, вживаючи слів Леніна, фальшивими і трусливими мріями про безбройну боротьбу з озброєною буржуазією" — пише ген. Єпішев.

Ясно, що на думку ген. А.А. Єпішева Москва має обов'язок „гарантувати безпеку" всіх „соціялістичних" країн і поліційних достойників, які в подразненні за опір світової опінії, а зокрема деяких комуністичних партій московському нападові на Афганістан, виходять зі себе і виписують таке, чого за інших умов не написали б. Але саме і в цьому їхня вартість.

„Дисципліна праці" в СССР

Дисципліна праці — важливий елемент продукції в кожній галузі національної господарки. Але в СССР „дисципліною праці" називається витискання поту з працюючих. Витисканням поту намагається Комуністична партія і державний режим заступити два головні елементи виробництва: машину й організацію праці. На машини бо треба фондів, а ці йдуть на збросння, міжнародну пропаганду, підривчі акції в різних країнах, а в раціональній організації праці заважають різні парторги, аґіт-пропи й інші дармоїди, яких в господарському житті безліч, які нічого не роблять, якщо не враховувати марнування часу працюючих безплідним проголошуванням віджилих марксо-ленінських догм. Тому і виробництво відстає і на робітників голюкають. Нічого дивного, що в таких умовинах навіть віддані режимові трудівники, зокрема з-поміж молодого покоління, при кожній нагоді і без нагоди ухиляються від праці на партійних дармоїдів, та ще й від праці за мізерну винагороду. Все це разом призводить до ситуації, яку промовисто характеризує газета „Молодь України" з 22-го березня ц. р., пишучи: „Виробничу програму 1979 року виконано на 92,1 відсотка, недодано 158 верстатів. Збитки від внутрізаводського браку сягнули 91,1 тисячі карбованців. 12,5 відсотка робочого часу в 1979 році змарновано, а втрати від прогулів упродовж двох останніх літ зросли на третину і сягнули минулого року 3.214 людоднів. За 1978-1979 роки молодь допустила близько 600 прогулів, зробив їх кожен третій член ВКЛСМ заводу. Через порушення трудової дисципліни молодими робітниками 1979 року підприємством недодано продукції на 90 тисяч карбованців. Торік плинність кадрів на заводі становила 21 відсоток, причому чотири п'ятих із тих, хто звільнився, становить молодь віком до 30 років, більш як половина — члени ВЛКСМ, кожен третій працював тут менше року".

Раду на це бачить „Молодь України" в закручуванні гайки дисциплінарного насильства, а ЦК ЛКСМ разом з державним Комітетом УССР в справах праці, рішили застосувати рішучіші, тобто важчі заходи проти працюючої молоді.

Микола Бараболяк

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ НА ЧЕРЗІ?

(1)

Багатьох з нас ошелешили події в Ірані. Та те, що там скоїлося, було до перебачення. Не можна вдержати на довшу мету режиму, коли наростаючі соціяльні інституції не вміщуються в існуючі політичні форми, і в них є потенціял розсадити їх. Тільки тоталітарні режими вміють брутальним насиллям упоратися із тією проблемою. Авторитарні системи мають замало відпорности, щоб устоятися тискові наростаючих соціяльних сил. Нещастя хотіло, щоб провід наростаючого опору проти режиму шаха взяли в руки релігійні фанатики із-за недостачі більш прогресивних, демократичних елементів. До свідомости Заходу не дійшло вчас зрозуміння потенціялу, який прихований у науці ісляму. Захід усе ще думає про мусулманський світ західніми категоріями, не здаючи собі справи з дуже простої дійсности: іслям — це не релігія, — на Заході звичайно відокремлена від справ держави, — *іслям — це спосіб життя.*

Захід залежний від Ірану з уваги на його джерела нафтової енергії. Та не менше тривожно, а може й більше, Захід споглядає нині на Савдійську Арабію, побоюючись, що щось подібне, як у Ірані, може скоїтись і на арабському півострові, а це було б вбивче для безпеки західнього світу.

Дещо з історії Савдійської Арабії

Про Савдійську Арабію висловлюється дехто, що це „фамілійне підприємство, яке має членство ОН". Формально це „королівство". Та не королівство зі старовинною монархістичною традицією. Наприклад, перси мають таку традицію. Вони дивляться тільки кривим оком і з презирством на династію Паглеві. Батько тепер усуненого від влади шаха був до 1925 року сержантом „Іранської Козацької Бригади". Він неписьменний кіннотчик, який так поріс у силу, що в 1925 році прогнав законного короля з династії Кваярів і проголосив себе „шахом шахів", „королем королів".

Савдійська династія не має теж глибшого коріння в минулому півострова. Ще до початку цього сторіччя пересувались арабським півостровом, шукаючи пасовиськ для овець, племена номадів, і було тих головних племен щось з сотня. Над ними не було ніякої центральної влади, жили вони собі під своїми шейхами, воюючи одні проти одних за кращі оази. З тих шейхів два визначались особливою войовничістю і намагались підкорити собі інші племена. Це був рід Рашіді —відомий нині під іменем „Савді". В 1891 році вдалося шейхові Рашіді захопити Надж і підкорити собі і „савдійський" рід й інші племена у східній частині півострова. Але голова „савдійського" роду не покорився переможцеві з 3 сорока вершниками він розпочав кампанію проти побідоносних Рашідів, відбив їхню „столицю" Ріяд, і провадив звідти рейди з метою підкорити під свою владу теж інші племена. Був дуже войовничий і відважний, чим імпонував арабам і загарбував під свою владу одне плем'я за другим. Залишився ще на початку 20-их років король Гуссейн, шаріф Мекки, той, що під час Першої світової війни і після неї вів пертрактації з Великою Британією в справі незалежної держави арабів і мав аспірації стати головою держави з'єднаних арабів. Але й його переміг хоробрий „савдієць" у 1924 році, який проголосив себе королем здобутого на Гусейні Геджасу і султаном Наджу, тобто володарем сьогоднішньої „Савдійської Арабії". Дійсне його ім'я було Абдул Азіз, але він, як король, прибрав ім'я „Ібн Савд" і під тим ім'ям став основоположником савдійської монархії.

Треба згадати, що на королівський трон винесли Ібн Савда не тільки особливі прикмети його характеру, але головно підпора з боку „вагабістів", мусулманської секти віруючих, завданням яких було і є відновити чистоту ісляму. Рух цей постав на острові в половині ХУІІІ ст. і відомий донині під назвою „Братського Руху". Ібн Савд був розумніший від іранського шаха, бо зв'язався відразу з релігійним рухом і користувався його підмогою, а не як шах, пішов із тим рухом на прю.

Загалом Ібн Савд виявив себе дуже проворним і тямущим володарем. Досі було так, що переможець убивав переможеного. Ібн Савд надав своєму суперникові, так би мовити по-нашому, статус „емерита", як пізніше Брежнєв Хрущову), і не тільки те, а ще й одружився сам з його дочкою і велів теж синові одружитися з дочкою переможеного шейха. А що Ібн Савд собі „був парубок моторний і хлопець, хоч куди, козак", то взяв собі ще кількадесят додаткових жінок, по одній із кожного підбитого племени, так що майже всі його колишні вороги стали його сватами чи шваґрами. Словом, Ібн Савд створив родинне королівство. Тими кровними зв'язками він поклав тривкі основи під свою королівську династію, і, вмираючи у 1953 році, залишив близько 50 синів (не рахуючи дочок!). Між

(Продовження на ст. 3)

Василь Маркусь

НАДЗВИЧАЙНИЙ СИНОД ІЄРАРХІЇ УКЦЕРКВИ

.(Аналіза, значення і перспективи на майбутнє)

(4)

Є добрі знаки,що цей стан змінився. Папа Іван Павло дав на це докази за короткий час свого понтифікату, опублікувавши лист до Патріярха Йосифа з приводу 1000-ліття хрищення Руси-України, згодом дорučивши кардиналові Віллебрандсові відповісти чемно, але дуже виразно, російському митрополитові Ювеналієві у цій же справі, а останнім часом, своєю цілою настановою щодо цього Синоду українських Владик та складеними на ньому своїми заявами.

Мучеництво цієї Церкви Іван Павло II не скриває, несправедливості, які їй чиняться ще й нині, підкреслює. Ця Церква для Папи і Апостольської Столиці існує, її традицію і цілу духовно-культурну спадщину доцінюється, до їх збереження закликається усіх синів і дочок тієї Церкви. Берестейська Унія та 385-річна історія цієї Церкви не може бути викреслена чи стати вимінною монетою за „екуменічні жести" Москви. Мусимо бути вдячні Папі Іванові Павлові за його реалізм, щирість і справді високе розуміння позицій Глави цілої Вселенської Церкви. Подобається це комусь чи ні, але Папа знову промовив за тисячолітню традицію Української Церкви та нав'язав до свого листа з березня 1979 року.

Тяглість церковного проводу і Церкви збережена

Нас постійно мучило питання, як буде розв'язана справа наступництва на Львівський престіл Верховного Архиєпископа, хто стане наслідником Патріярха Йосифа, і, взагалі, чи буде таке наслідство. Були різні спекуляції і здогади, мовляв, у Ватикані в цьому питанні зроблять концесію Москві і залишать цей престіл вакантним, як після 1838 року вчинили із цілим рядом насильно зліквідованих єпископських катедр в Україні, чи врешті із самим Київським Митрополичим Престолом. Дехто говорив про таку тиху написану домову між екуменістами з обидвох сторін.

Це преважливе питання тепер розв'язане, і то так, що ніхто не може квестіонувати вислідів. Бо, наприклад, якщо був би сам Патріярх призначив свого наступника тут або в Україні, чи прийняли б це всі, або хоча поважна частина ієрархії,духовенства і вірних нашої Церкви, можна сумніватися. Уряд СССР і Московський Патріярх — це були б повністю ігнорували. Ватикан також міг іґнорувати з різних причин таке іменування, а навіть від нього відмежуватися: ми мали жалюгідний випадок з пок. бл. п. єпископом Василієм Величковським, якого прелати із Східньої Конґреґації називали „іль падре". Але тепер за цим призначенням архиєпископа-помічника з правом наступства стоїть авторитет не лише нашого єпископату, Блаженнішого Отця Йосифа, але і Ватикану. Вже не так легко буде заперечувати, що Українська Католицька Церква в Україні не має свого Первоієрарха і що галицький митрополичий престіл — це юрисдикція Московського Патріярха. Якщо б не було знайдено такої розв'язки,як саме на останньому синоді, не виключено, що фактом опорожненого львівського престола могла покористуватися Москва у вигідний для неї спосіб і, наприклад, висунути якогось нового Сємашку, щоб цей тепер уже „леґально" зліквідував унію.

Але незалежно від таких спекуляцій і від продовження символу спадкоємства важливого Первоієраршого титулу для українців католиків на батьківщині, це матиме і практичне значення: буде збережена єдність, тяглість, буде церковний осередок, з яким усі бажаючі зберігати свою предківську віру, зможуть у майбутньому себе зв'язувати. Уявім собі, якщо б у царській Росії після трагічного 1839 року був би такий осередок зберігся або хоч би існував сильний центр поза імперією із правом і титулом духовного проводу над тисячами „упорствуючих" уніятів, напевно висліди були б інші. На жаль, Галицька Митрополія ані не мала юридичного відношення до тих вірних, ані не було в багатьох її провідників великої історичної відповідальности продовжувати традицію Київської Митрополії. Це відновили щойно Слуга Божий Андрей і наш нинішній Патріярх Йосиф.

Щодо Львівського престола, то сам Папа Іван Павло таке заявив на останньому Синоді: „Щиро бо відчуваю разом з Вами потребу продовження високого уряду Львівського Верховного Архиєпископа"

Позитивні висліди останнього римського Синоду серед частини наших людей може дещо притемнювати справа вибору і, — нема де правди діти, — несподіваний вибір особи Митрополита Мирослава на пост архиєпископа-помічника з правом наслідства. Хоч Папа підкреслив деякі його прикмети, правдою є, що ряд інших, потрібних для такої високої і відповідаль-

(Закінгення на стор. 4)

М. Данилишин

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В АРҐЕНТИНІ

Українська спільнота в Арґентині переживає тепер дуже складні відносини, які заіснували в наслідок економічної скрути та „хронічної інфляції", що обезцінили арґентинську валюту до тієї міри, що Арґентина має тепер найвищу скалю світової інфляції а в додатку належить до тих держав світу де ціни продуктів щоденного прожитку є найдорожчі. Додатнім є це, що дотепер немає безробіття, але відносини постійної інфляції та всяких фінансово-економічних аномалій спричинюють від'ємні наслідки на громадсько-організаційну діяльність нашої спільноти, а головно ці анормальні відносини є трудні та загрозливі для української преси і то в таких розмірах,що вони можуть мати катастрофальні наслідки.

Для підтвердження загрозливої ситуації української преси слід навести, що в наслідок згаданих аномалій перестав виходити цілий ряд журналів та інших періодичних публікацій, а виходять тільки два наші тижневики „Українське Слово" і „Наш Клич"; їхні видавці Т-ва „Просвіта" і „Відродження" докладають усіх зусиль, щоби їх вдержати, але й вони мають трудноці, бо ціни газетного паперу, ціни друку а навіть поштові оплати піднеслися потрійно. В додатку число активних передплатників постійно зменшується, бо „піонери" нашого поселення постійно вимирають, а їхні нащадки — молодь, українською пресою не цікавляться, мотивуючи, що вона для них неактуальна а також надто коштовна, — а такий стан впрост унеможливлює існування нашої преси, що є і загрозою для нашої майбутности.

Друга загрозлива проблема для української преси в Арґентині, це той факт, що ми не маємо людей до видавничо-журналістичної праці! Старші, дотеперішні працівники тих ділянок вимирають, а молодих на їх місце немає, і тому стоїмо перед проблемою, що немає кому писати, немає кому видавати і немає кому і для кого друкувати, а це рівнож збільшує невідрадний стан української преси, яка находиться впрост у загрозливій ситуації, що може спричинити небажані наслідки!

Із тих власне причин уважаю конечністю цю справу порушити на сторінках української преси, щоб в такий спосіб звернути увагу всього нашого громадянства, щоб завчасу цій справі протиставитися та спільними силами нас всіх не допустити до занепаду нашої преси, яка становить основний чинник в розбудові та зв'язках наших поодиноких та численних громад, які рівнож змагаються, щоби задержати рівновагу серед всіх теперішніх аномалій.

У сучасних відносинах українська вільна преса–це єдина наша зброя, якою ми диспонуємо в обороні прав і потреб нашої діяспори і тому мусимо її розбудовувати та скріплювати. Преса — це головний засіб нашої моральної сили, яка зберігає нашу національ-

(Закінгення на стор. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

„ЗАГРАВА" НА ОБРІЇ

Либонь на довгі роки запам'ятається мені величавий концерт на пошану Патріярха Йосифа з нагоди 40-річчя його хіротонії, влаштований у листопаді 1979 року в авдиторії „Купер Юніон" у Ню Йорку. У концерті взяли участь найкращі наші солісти, репрезентативний хор „Думка" під батутою п. С. Комірного, а пані Лідія Крушельницька читала уривки з поеми „Мойсей" Івана Франка.

Програма концерту була справді репрезентативна, хоч і здалася мені ніби трішки довгуватою, та це мабуть тому, що вже в другій її частині стала трясти мене лихоманка... Так щасливо сталося, що це помітили присутні на концерті мої добрі — і змоторизовані — приятелі зі сусідньої держави Ню Джерзі Наталка й Василь Качмарі, які, спасибі їм, швидко відправили мене своїм „Олдсмобілем" додому. А на другий день ще один добрий приятель, а то й можна б сказати, опікун, д-р Климентій Рогожинський дав такий „ордер" моїм найближчим колеґам з ОУП „Слово":

— Хапайте першу скраю таксівку і везіть Івася негайно до шпиталю „Сент Френціс", до доктора Юлька Гноя! А ви, національний друже, — звернувся він до мене, — як туди приїдете, то дуже стогніть і нарікайте, що у вас все болить: серце, легені, печінка і так далі, щоб вас першого взяли на перевірку, або на так званий „чек-ап".

Либонь непогано я тоді стогнав, а то й може перевиконав норму, бо панове доктори як узяли мене в обертаси, то „провіряли" щось чи не три місяці з гаком!

І так концерт на пошану Блаженнішого–це й була остання українська імпреза, яку мені довелося бачити й чути до занедужання. І скажу вам щиру правду, що християнин уже стужився за такими, як писала колись „Свобода", „підприємствами" як концерти, п'ятницеві вечори в ЛМКлюбі, товариські зустрічі в Українському Інституті Америки, ба й навіть ювілейні бенкети... Га! Може, мене Господь карає за те, що я не раз, бувало, тяжко грішив, нарікаючи на перевантаження календаря культурними імпрезами... А тепер, після довгенького, німроку, посту, хотілось би хоч трохи „окультуритися", як любив казати мій покійний побратим Микола Понеділок.

Аж ось аґенство Івасівки повідомляє, що під кінець квітня завітають у наші сторони милі гості з Торонто: знаменитий театральний ансамбль „Заграва", який покаже в Ню Йорку і Філядельфії ювілейну виставу „Суєта" Тобілевича, відзначаючи таким способом 25-річчя своєї невпинної та вельми успішної праці на театральній ниві.

А мені вже сниться і мариться, що може до того часу, дасть Біг щасливо діждати, я підведуся на ноги і на „Суєті" закінчиться мій „великий піст" і моя туга за українськими імпрезами!

Ікер

Михайло Марунчак

В СОРОК-РІЧЧЯ СМЕРТИ ЄП. ДІОНИСІЯ НЯРАДІ (1940 - 1980)

У 1940 році русини-українці Югославії відпровадили на вічний спокій ординарія Крижевацької епархії та свого улюбленого провідника Єпископа Дионисія (Діонізія) Нярaді, який золотими літерами записався в історію цієї найстаршої української еміґрації зі Закарпаття , яка виводить свої початки на Балкані ще з 1745 року. Своєю працею й ідеями він віддзеркалював бажання та стримління цієї вітки українського народу, яка в рамках Крижевацької епархії знаходила можливість свого релігійного та національно-культурного розвою. Тому, коли в 1940 році припадало 25-річчя керми Крижевацької епархії під вмілим проводом Кир Дионисія, уся епархія та вся русько-українська спільнота Югославії відмічувала цей ювілей якнайбільше святково. Склалося так, що в 1940 році припадала ще одна ювілейна дата для відзначення. Це сорокріччя поселення тих українців з Галичини, які прибули сюди та поселились на горбах Північної Боснії та на узгір'ях Південної Славонії.

Серед підготови цього подвійного ювілею грянула вістка, що 14-го квітня під час своєї візитації у жумберському Мрзлим Полі помер нагло Кир Діонисій, владика русинів-українців Югославії в повному значенні того слова. Неочікувана смерть цього правдивого керманича затьмарила ювілейні радісні святкування русинів-українців й вони обернулись в жалібні академії. Уся югославська преса відзначила великі заслуги Кир Діонисія в окремих некрологах та пресових оглядах, а русько-українська, зокрема підкреслювала на своїх сторінках, що Кир Діонисій був не тільки священиком, місіонером, апостолом, владикою та взагалі церковною „Божою людиною", — але як написав о. Михайло Фірак, — тогочасний керестурський парох, — він був „найвекши руско-українски патріот медзи нами у Югославії", „Руски Календар южославяньских русинох", 1941, стор. 12.)

Кир Діонисій Наряді походив із незаможних батьків, (роджений 10-го жовтня 1874 р.), предки яких проживали в Руському Керестурі від непам'ятних поколінь та поселилися сюди зі Закарпаття. Навчався він найперше в Руському Керестурі, згодом у гімназії у Віковцях, а вкінці в загребській Духовній Семінарії. Уже студентом семінарії виявив своє бажання провести вакації на Закарпатті, щоб там підівчитись краще церковних обрядів, рідної мови та в загальному познайомитися із культурою своїх предків. Він був пильним і здібним студентом, а його виховники, далеко до закінчення його теологічних студій, пропонували єпископові Дрогобицькому висвятити його на священика. Його бажанням було висвятитись після закінчення студій й до цього скласти ще й докторську тезу. Свячення приняв у 1898 році і зараз по свяченнях він став префектом семінарії, а згодом її ректором. Виконував ці функції повних 16 років аж до часу, коли то йому прийшлось обняти адміністратуру епархії. Був це час, коли Крижевацька епархія знайшлася у важких матеріяльних і моральних обставинах. З весною 1914 року Кир Діонисій перебирає адміністратуру, а в неповний рік опісля, 9-го січня 1915 року, він отримує в церкві Сергія і Вакха в Римі архиєрейські свячення. Із того часу Кир Діонисій з повним успіхом переводить релігійну віднову життя епархії та ставить її знову на тверді матеріяльні основи. Звідси він отримав назву „обновителя епархії", а в мові русинів-закарпатців „обновителя владичества". За 25 років праці він майже подвоїв число парафій, бо замість 15 на початку в 1940 році було вже 28. Побудував також нові церкви; в Липовлянах, Банялуці, Лишні, Каніжі, Козарці, Дев'ятині та перебудував у Петровцях. У своїй праці він звернув увагу на якісне виховання теологів та світської інтеліґенції. Богословів висилав найрадше до львівської Духовної Академії, де, — як говорив, — ці молоді адепти богословії мали запізнатися не тільки з теологічними дисциплінами, але також з українською літературною мовою, а далі „набратися народного духа" та глибше познайомитися з культурою свого материка. Щоб скріпити церковні і культурні зв'язки з цим материком, він допомагає основувати декілька манастирів: Сестер Василіянок (Шид, Осиєк, Миклошевці), як також основує нові клітини манастиря Сестер Служебниць (Руський Керестур, Дюрдьово).

Під мудрим проводом Кир Діонисія постало в Руському Керестурі „Руске Народне Просвитне Друштво", яке кожнорічно, почавши від 1922 року стало видавати „Руські Календарі" за южнославянських русинох". Завдяки цьому „Просвитному Друштву" став вперше появлятися для цієї еміґрації часопис п. н. „Руски Новини". В 1933 році появився ще один часопис, який був призначений для емоґрації з Галичини п. з. „Рідне слово". Коли перший часопис був друкований на закарпатському діялекті, цей другий друкувався на літературній мові. Для греко-католиків хорватів Кир Діонисій допоміг видавати „Жумберачке Новини".

Кир Діонисій був також автором таких релігійних публікацій, як: „Ружанцова кніжочка", „Наша прадідовска вира", „О женідби", „Служба Божа або Литургія". Усі ці праці були писані в закарпатському діялекті, який досі зберігається серед цієї еміґрації. Дохід з цих видань він завжди призначував для фінансової підтримки „Руского Народного Просвитного Друштва" в Руському Керестурі, яке в своїй праці стало промінювати на інші русько-українські поселення в Югославії.

Був Кир Діонисій великим звеличником Митрополита Шептицького і присвятив йому окрему популярну розвідку в цілі її поширення серед своїх вірних. Участував він також у Велиградських екуменічних з'їздах,душею яких був Слуга Божий Андрей.

Мав Кир Діонисій Няраді тісні зв'язки зі своєю вужчою батьківщиною — Закарпаттям, а в роках 1922 до 1927 був одночасно адміністратором Пряшівської Епархії. Сюди покликала його Апостольська Столиця, щоб протиставитися російському православ'ю, яке йшло наступом при допомозі Церковного Собору Русской Зарубєжной Церкви, яка мала свій осідок у тому часі в Ср. Карловцях Югославії. Центром цієї місії стало село Ладомірово, де був оснований манастир Російської Церкви, а у Вижному Свиднику приміщувалась друкарня цього манастиря. Впорядкувавши життя епархії, він передав її в руки свого наслідника, молодого єпископа Павла Ґойдича,для якого він одночасно став близьким дорадником.Осінню 1938 р. Кир Діонисій Няраді — знову на Закарпатті, але тим разом у Хусті, в столиці Карпатської України із доручення Апостольської Столиці наладнав релігійне життя у молодій українській державі. З цією державою, з її урядом та Карпатською Січчю він ділив долю і недолю, коли то окупаційні мадярські війська вмаршували до столиці Хусту і його конфінували. Цей життьовий етап важко відбився на його здоров'ї. Коли згодом при допомозі інтервенції Апостольської Столиці він повернувся до Югославії, надалі допомагав морально і матеріяльно тим, які опинились на терені його епархії.

Похований єпископ Діонисій Няраді в церкві Руського Керестуру, звідкіля повели його перші стежки релігійного і народного життя, якими крокував ціле своє життя. Завдяки своїй церковній і народній відданості став він не тільки владикою, але також духовим провідником у найширшому значенні цього слова, який вмів прокладати помости росту між рідним материком а рідними поселеннями. Став він одним із найвизначніших владик Крижевацької Епархії та одним з найвизначніших провідників в історії української діяспори. -

В Ню Гейвені вшанували генерала Тараса Чупринку

В неділю, 16-го березня, в українській католицькій церкві в Ню Гейвені за ініціятивою Осередку СУМА відправилися Служби Божі з панахидою в намірені св. п. генерала Тараса Чупринки у 30-ту річницю його геройської смерти.

В Богослуженні о 8-ій ранку взяла участь численна молодь СУМА і Пласту.

В Богослуженні о 10-ій год. гарно співав місцевий церковний хор під проводом проф. Богдана Маркова.

По відправі у головній залі відбувся сумівський Апель у такому порядку: звіт, однохвилинна мовчанка, звіт із зверненням України, Молитва українського революціонера, біографія і боротьба сл. п. генерала Тараса Чупринки.

В кінці промовляв до молоді д-р Михайло Снігурович гарним, стислим словом, за що сумівці подякували йому гучними оплесками.

Після апелю всі зійшлись на спільний сніданок, що його приготовили пані з СУМА.

Й. Собко

Акція СУМ-у в обороні Юрія Шухевича

Торонто. (УЦІС). — Повних 9 днів — від 15-го до 23-го березня тривала демонстрація перед амбасадою СССР у Оттаві в обороні України і Юрія Шухевича. Акція відбулася в „Місяць Шухевича" — у 30-ту річницю смерти сл.п. ген. Романа Шухєвича, провідника ОУН в Україні та головного командира УПА, та в сорок шості роковини народження його сина Юрія.

Пікетування відбувалося окремими групами сумівців, які обсаджували амбасаду від ранку до вечора, поширюючи при тому відповідну інформативну літературу.

Ціль акції і сама довготривала облога московської амбасади українськими пікетами викликала широке зацікавлення серед громадянства канадської столиці, а столична преса, місцеве університетське радіо й популярні всеканадські радіопрограми належно звітували і коментували цю подію.

Як звичайно, персонал амбасади не видержав довгого тиску, і Ігор Лобанов, так зв. „пресовий аташе", склав нервову заяву пресі, що „Україна є вільна і що демонстранти не мають причин оспорювати тієї свободи". Публічна реакція на таку заяву була не без скептицизму, мовляв, „нічого іншого від каґебіста і сподіватися немає чого".

Дальше цитуємо фрагмент вражень із акції одного учасника: „Не припиняючи, юначки і юнаки з високо піднесеними транспарантами, зустрічають кожного, хто виходить з амбасади або заходить до неї. Переходять люди, і я роздаю залишені попередньою групою летючки. Люди охоче беруть, читають — дехто відмовляється, але багато і таких, які зупиняються, розпитують про ціль демонстрації. Пішоходи нагороджують нас похвальними заувагами: Ми подивляємо вашу відвагу, нехай Бог вас кріпить, демонструйте й за нас, бо ми не маємо відваги. — Були і такі яким ми заважали. „Підходить один студент з Тунісу, який студіює на Оттавському університеті. Розпитує нас і з нами ходить, і так захопився нашою справою, що почав пікетувати з нами. А той студент може бути завтрішнім головою своєї країни. Це одна із користей, які ми осягнули демонстрацією.

„Підходить старша людина і приносить помаранчі й яблука для ‚дітей', але наші сумівці не звертають уваги на харчі, лише час від часу присідають, щоб випростувати ноги, які мліють від одноманітного, ритмічного руху, але не нарікають, і кожного, хто йде до амбасади, вітають не дуже зичливими епітетами.

„Під'їздить автобус з Гамбер коледжу з Торонта, наладований студентами журналістики. Клацають фотоапарати. Студенти цікавляться нами. Роблять з нами інтерв'ю. Ми радо інформуємо їх про ціль нашої акції, нагороджуємо їх усією можливою літературою і дякуємо їм за їхню увагу до нас.

„Підходить до нас молода людина і питає, чи ми українці? — Так! — посипалися відповіді. — Я Н.Н. з Монтреалю, студент Карлтонського університету і на університерській радіостанції маю програму. Чи не міг би зробити з вами інтерв'ю для нашої радіопрограми? — Ми погодилися, і домовилися на 6-ту год. вечора 20-го березня".

Демонстранти у своїх інформативних матеріялах і на своїх плакатах домагалися самостійної України і звільнення Юрія Шухевича з московського „Ґулаґу".

Відкриття Українського Музею при Українському Культурному Центрі у Воррені

Коштом одного і чверть мільйона долярів побудовано модерний Український Культурний Центр в підміській дільниці метрополії Детройту.

Це нова дільниця — місто Воррен, де від половини 60-их років почалося масове поселення розсіяного нашого народу.

Вибагливий, з модерним посмаком Український Культурний Центр став атракцією, місцем сконцентрованої пожвавленої праці, громадських імпрез, святкувань, зустрічів, праці молодечих організацій, конференцій, зборів і з'їздів.

Дня 27-го квітня ц.р. у цьому центрі відбудеться урочисте відкриття Українського Народного Музею і Бібліотеки. Це вже другий український музей на терені Мічиґенського стейту. Це поширена праця — доробок й розріст Українського Музею, заснованого у 1958 році.

Протягом 21 року музей у Детройті розрісся до таких меж, що зібрані в ньому музейні багатства народної творчости, мистецтва, літератури, і багаті архівні сховища вимагають більше приміщень, ніж має музейний дім, що його з пожертв громадянства було закуплено у 1966 році.

В кампанії будови Українського Культурного Центру велике піднесення в зацікавленні центром викликав плян мати в ньому також музей і народну бібліотеку, які задовольняли б наші культурні потреби і надали б більше змісту центрові для нашої доброї слави і серед не-українців. Такий центр даватиме духовний корм і залишить за собою свідоцтво нашого культурного життя прийдешнім поколінням.

Так і сталося. Управа Українського Культурного Центру віддала частину приміщень на створення музею і репрезентаційної бібліотеки, яка, вивінувана модерним вирядом, відкриє перші виставки: „З минулого й сучасного української нації".

Атракцією відкриття будуть скарби наших манастирів, що зберегли тканини і вишивки давніх століть, документи наших княжих й гетьманських часів, що були довго під охороною опікунчої ради, у свій час вивезені в роки небезпеки, а коли члени вимерли, останні із них передали ці цінності під дальшу опіку Українському Музеєві в Детройті.

Відвідувачі тепер чи в пізнішому матимуть змогу побачити понад 800 зразків оригінальних тканин і вишивок, простудіювати, як колись у давнині ткали й вишивали наші міщанки й селянки.

Вишивки! Вони добре збереглися до наших часів. Хтось, отже, знав їм ціну. Одні знавці вимирали, другим передавали. Вони знали техніку консервації, коли сотнями років зберегли тканини. Тканини тут з давньої Київщини, з Волині й Буковини. Їх вишивали чорними і червоними, срібними і золотими нитками, і їх сьогодні досліджують і цікавляться ними американські експерти з Meadow Brook Museum, Grand Rapid Historical Museum, Detroit Institute of the Arts, Michigan Historical Society. До речі, з оцінкою знавців прийшла й перша допомога від стейту, дарча сума на 3,200 долярів, тобто половина коштів, рекомендованих на віднову, оформлення і консервацію цих експонатів. Учасники відкриття музею, а відвідувачі опісля — матимуть змогу також оглядати інші ділянки музейних експонатів, з церковного і народного мистецтва, рідкісні пам'ятки з визвольних змагань, колекції рідкісних видань літератури, пам'ятки київських манастирів, а з них — 300-літній, добре збережений, великий 814-сторінковий „Псалтир" Київської Лаври, також перший Почаївський Служебник, що його сто років після видання підписав, перебуваючи з канонічною візитою в церкві Св. Варвари у Відні в 1901 році, Митрополит Андрей Шептицький.

Дуже цікавим музейним унікатом є також старовинна ікона з Печерської Лаври, дар родини Королишин-Цимбаліст з Детройту; документ-унікат плякат півтораметрового розміру: „Відозва до Українського Народу", один із тих, що були розліплені у 1919 році на мурах міста Кам'янця-Подільського урядом УНРеспубліки. Його зберегла родина Ємців, мешканців Голлівуду в Каліфорнії.

Про наші музеї в Америці слід більше довідатися...

Тож відкриваємо другий Український Музей в стейті Мічиґен і сподіваємось, що українці привітають його, бо це тут житимуть діла наших предків, їх творчість, і зберігатиметься слава нашого народу.

Наші архіви, музеї і бібліотеки в Америці — це інституції, які зберігають документацію нашого життя, щоб їх передавати дальшим поколінням і історії.

Відкриваємо Український Музей у Воррені. Запрошуємо широке громадянство відвідати цей загальнонародний твір, радіти ним, нести над ним опіку, бо це наказ нашого життя, обов'язок нашої совісти. Творимо не нам, не собі, а майбутнім поколінням.

Роман Дацко

Нова Управа Осередку СУМ в Бостоні

В неділю 24-го лютого відбулися 27-мі річні загальні збори Осередку СУМА ім. Василя Біласа в Бостоні, ЗСА. Збори відкрив уступаючий голова Володимир Гетьманський, привітавши всіх присутніх, і попросив о. дек. Петра Огірка провести молитву. До президії зборів увійшли: представник КУ Корнель Василик — предсідник, Анна Носаль і Ольга Барицька — секретарі. До почесної президії попрошено о. декана Петра Огірка. Протокол з минулорічних зборів прочитала А. Носаль, який прийнято без змін. Після звітів управи, дискусій над звітами та уділення абсолюторії уступаючій управі, обрано керівні органи: Михайло Носаль — голова, Іван Попик — заступник, Славія Щудлюк і Михайло Франківський — секретарі; Микола Сухий (стар.) — скарбник, Антін Ґалонжка і Роман Василенко — організаційні референти, Романна Михайлів — культурно-освітня референтка; Ольга Барицька — пресова референтка, Марійка Ґалонжка — булавна; Марійка Гапій — керівник фізичного виховання; Зірка Дашавець — керівник дружинників; Марія Ганчар, Славія Щудлюк, Марійка Зозуля — референти жіноцтва; Дмитро Мельник, Іван Банадига, Михайло Волощук — господарські референти; Юліянна Ґалонжка — референт суспільної опіки; Орест Щудлюк — референт зовнішніх зв'язків, Богдан Зозуля, Ігор Сухий, Роман Дашавець, Михайло Возьний — вільні члени; Микола Сухий, Дмитро Мельник — делеґати до УККА; Микола Сухий (мол.) — голова контрольної комісії; Володимир Гетьманський, Володимир Оленяк, Володимир Михайлів — члени; Іван Банадига — голова товариського суду; Дмитро Ґалонжка, Михайло Зінків — члени, і Романна Михайлів — головна виховниця.

Корнель Василик зложив зборам привіт від Крайової Управи СУМ'у, в якому підкреслив потребу виховувати нашу молодь з дитинства в любові до України, щоб здобути нашу мету. Виховання української зміни — це не тільки відповідальність виховників молоді і батьків, але усієї громади. Без українського виховання молодь швидко губиться по чужих алеях.

Додаткові привіти і побажання зборам висловили: О. Щудлюк від УККА і головної ради Української Народної Помочі; В. Гетьманський від 374 Відділу Українського Народного Союзу; М. Сухий (стар.) від 230 Відділу СУК — „Провидіння"; В. Федорів від Відділу Кредитової Кооперативи, С. Щудлюк від Відділу ОЖОЧСУ і о. декан Петро Огірко.

Наприкінці вшановано однохвилинною мовчанкою пам'ять генерала Романа Шухевича-Чупринки, Г. Дидик і І. Мовчука.

Новообраний голова Михайло Носаль подякував присутнім за довір'я. Загальні збори закінчено відспіванням молитви „Боже Великий".

Ольга (Банадиґа) Барицька

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ...

(Продовження зі стор. 2)

тими синами першенство мають сини його улюбленої жінки. Його першим наслідником був син тієї жінки Савд, який був через особисті неполадки приневолений абдикувати в 1946 році і престол перейшов на другого з черги сина — Фейзаля. Фейзаль був замордований в 1975 р. придуркуватим членом королівської родини і по ньому ступив на трон нинішній 66-річний король Халід. А що Халід важко хворий на серце, то Королівська Рада вже призначила його наступником нинішнього кронпринца Фагда, номінуючи на нового престолонаслідника принца Абдулу, тепер команданта „Національної Ґвардії" армії.

Як сказано, дотепер найбільше впливів у державі мають сини тієї жінки „число перше". Але попри синів від тієї улюбленої жінки і других жінок є тепер вже сотні внуків і всі вони принци. Одні більше здібні і вибиваються вгору, інші мають менші впливи й позиції, але вся та родина принців нараховує сьогодні понад 4,000 членів, всі вони на керівних постах і при грошах. Лише то тут, то там виб'ється на впливове місце технократ, як, наприклад, відомий із телебачення міністер нафтової продукції Ямані, випускник Гарварду, який чарує нас гарно плеканою борідкою, чарівною усмішкою і манерами світового ловеласа.

Теоретично вся земля і її надра належать королеві і його родині. Тож принци їздять по світі з кишенями, понабиваними петродолярами, і видають їх безшабашно. Сучасний діючий голова держави, кронпринц Фагд, уговкався і тепер дуже монастична особистість. Але тоді, коли ще не мав відповідальної державної позиції, був відомий у кабаретах Европи як „плейбой", який видавав чи не мільйони на азартні гри й дівчат. Тепер він живе по строгому закону Пророка і є зразковим віруючим.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ну індивідуальність, та зберігає нашу культуру, а головно зображує нашу силу та життєздатність. Сила громади чи сила народу вповні залежить від сили їхньої преси, яка є відбиткою їх дійсної сили та значення, і тому мусимо змагатися, щоб наша преса вповні відповідала вимогам і потребам теперішніх відносин, які не тільки напружені а також надто складні та загрозливі.

Шукаючи виходу — все наше громадянство повинно законтивізувати всі свої сили і засоби, щоби забезпечити існування нашої преси, бо від її продуктивної акції залежить не лише вся наша діяльність, а головно майбутність всієї нашої діяспори, яка є досить численна і має всі можливі вигляди на розвій та постійне скріплення всіх прошарків багатогранного життя наших поселенчих громад у розсіянні. І ми всі мусимо мати те на увазі, що преса — це головний чинник у житті нашої спільноти, хоча, це, на жаль, зі собою несе великі кошти. А про забезпечення відповідними фондами саме має подбати наша громада в розсіянні — в свідомості, що це для її розвою є на першу потребу. Бож, хто як не ми повинні знати, що обов'язком кожного з нас є скласти частину свого „національного податку" на розбудову нашої вільної преси, щоб вона мала можливості виконувати свою пресову службу, змагаючися за розбудову та престиж усіх наших скупчень у розсіянні, захищаючи при тім самостійницькі права нашої Помісної Церкви, та повної суверенности нашої Батьківщини.

Актуальний стан української преси в Арґентині є у загрозливому стані, а це вимагає належної протидії усієї нашої спільноти, яка негайно повинна подвоїти свої заходи, щоб спільними силами всіх — скріпити всі можливі заходи, щоб належно забезпечити її існування. Тому повторюю, що сила української преси вцілості залежна від нашої дії в її розбудові, — і всі ми одностайно повинні виявити максимум нашої жертвенности на розбудову нашої преси, бо вона є головним чинником нашої розбудови та постійного скріплення усіх наших громад!

ЛІДЕРИ АССАМУ, ІНДІЙСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ, яка межує на північному сході Індії з Китаєм, категорично відкинули плян Індіри Ґанді в справі утікачів з Бангладешу. Утікачів тих є понад чотири мільйони й далі прибувають вони, бо в їхній країні господарські нестачі, голод і дуже часті заворушення. Індіра Ґанді, яка сприяла сепарації Бангладешу від Пакістану 1971 року, тепер хотіла б мешканців Бангладешу трактувати як індійців. Ассам протиставляється цьому з огляду на важку господарську ситуацію.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

померлих Дорогих Осіб — пожертвували на українську науку, стипендії, українські студії в УВУ слідуючі жертводавці:

Володимира Івануса з дочкою мґр Христею — 100 дол. в бл. п. покійного мужа й батька д-ра Володимира Івануси.

Микола Семчич — 100 дол. на сплату будинку УВУ в бл. п. покійної сестри Анни Семчич.

Іван-Богдан і Юлія Вертипорох — 100 дол. в бл. п. пам'ять родичів Івана і Марії Вертипорохів та Івана й Марії Штайнерів.

Марія К. Падюк — 25 дол. в бл. п. К. Падюк.

Дякуємо всім Вельмишановним Жертводавцям і клонимо наші голови перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть їм вічний спокій, а світла пам'ять про них залишиться вічною серед нашої спільноти.

УПРАВА Ф. УВУ

У ПЕРШУ СКОРБОТНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Любого БРАТА

бл. п.

МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ

була відправлена Заупокійна Свята Літургія в церкві св. о. Миколая в Торонті, у четвер, 17-го квітня 1980 року.

•

Замість китиці ягід червоної калини, складаю 20.00 дол. на видавничий фонд „Червоної Калини" у Ню Йорку.

Живим Тебе зберігаю в моїй безмежній тузі, що сльози не вмили...

Сестра Іванна з Островерхів-МУЛЬКЕВИЧ з дітьми і внуками

Торонто, 17-го квітня 1980 р.

Відзначуючи славну пам'ять мого Приятеля

бл. п. Михайла Островерхи

У ПЕРШІ РОКОВИНИ ЙОГО СМЕРТИ складаю 20.00 дол. на В-во „Червона Калина", як неприйнятий гонорар від сестри Покійного п-ні Іванки Мулькевич в Торонті.

Іван Р. КОСТЮК

Трентон, Н. Дж., 17-го квітня 1980 р.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЬГИ КУЗЬМИ

відправиться

в неділю, 20-го квітня 1980 року в Централія, Па., в церкві Успення Пресвятої Діви

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

Проситься про молитви.

о. ІВАН ЧЕРВІНСЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 17-го квітня 1980 року упокоїлась в Бозі, на 86-му році життя,

наша Найдорожча СЕСТРА І ТЕТА

бл. п. мґр фармації

МАРІЯ СКЛЕПКОВИЧ

нар. 4-го листопада 1894 р. у Вирисках, Україна.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійної в суботу, 19-го квітня 1980 р., о год. 7:45 веч., в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в понеділок, 21-го квітня 1980 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на кладовище св. Хреста в Н. Арлінґтон, Н. Дж.

Горем прибиті:

сестри:
ЛЮБОВ КУЧКУДА
ОЛЬГА СОСЕНКО
АННА АЛИСЬКЕВИЧ
та численна Родина в Америці й Україні

В глибокому смутку повідомляємо Громадянство, а зокрема Членів НТШ, що 27-го березня 1980 року, ненадійно й передчасно, відійшов у Вічність й був похований у Міннеаполісі, Мінн.

сл. п.

Інж. ВАСИЛЬ К. ДМИТРЕНКО

заслужений громадський та суспільний діяч в Україні й на еміґрації, щедрий меценат, звичайний член та великий приятель і добродій Наукового Товариства ім. Шевченка, проживши 88 років.

•

Опечаленій Достойній Дружині Покійного п-ні Софії, пересилаємо вислови глибокого співчуття.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

НАДЗВИЧАЙНИЙ СИНОД...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ної функції, вибраний і Папою іменований помічник Первоієрарха, ще не виявив. Не мав він, щоправда, до цього нагоди і можливости. Короткий досвід митрополитування у Філядельфії ще не розкрив його потенцій і можливостей. Буває всяко з провідницькими і архипастирськими прикметами: дехто їх набуває щойно на відповідній позиції. Про декого кажуть, що його чинить великим саме пост, який займає. Немало людей приємно розчаровують своє оточення на відповідальному пості. Але часто саме оточення, співробітники, у нашому випадку — брати в єпископаті, духовенство, мирянський загал, можуть довести до того, що наступник може бути не лише „гідний", але й „найгіднішим", як це виявили наші Владики своїм голосуванням.

Треба відкласти на бік початкові сумніви і розчарування, а зробити все, щоб зміцнити наш церковний провід, щоб дати не лише шансу, але й підтримку, щоб цей провід продовжував досі набуте і зберігав духову і організаційно-структуральну спадщину надбань нашого великого церковного провідника, Патріярха Йосифа.

ІУ

А що буде з нашим Патріярхатом?

Це питання у кожного на устах, хоч малохто ще про це публічно говорить. Наша відповідь є лиш особистим і то спонтанно зформулюваним відрухом мирянина, яке не ангажує установ чи руху, у яких автор є активним.

Патріярхат, як концепція і бажана структура існує і її не змінюють нові ситуації. Наш Первоієрарх є для нас Патріярхом, бо за такого ми його вважаємо уже на протязі майже десятка років, а він сам цей титул прийняв тому п'ять років. Упорядкування справи наступництва та ствердження єдности і юрисдикційних повноважень нашого церковного проводу не змінює титулу, хіба до титулу додає і реальну, тепер вже визнану Римським Архиєреєм, правоздатність — юрисдикцію. Отже, новим римським Синодом, на якому предсідничав Папа, не перекреслено встановлену традицію уважати Главу нашої Церкви патріярхом, хоча сам Папа такого титулу не вживає і ще не визнав. Поки від цього титулу не відмовляється сам Патріярх (і ми не сумніваємося, що він цей титул збереже), немає причини, щоб ті, які цей титул за ним визнають, від цього відмовлялися. Нова дійсність є радше для такої настанови більш сприятлива, ніж була досі. Щождо того, чи наступник також титулуватиметься „Патріярхом", залежатиме від нього самого. Якщо б він від цього відмовився, то звичайно, що прихильники патріярхального устрою не могтимуть уважати його Патріярхом проти його волі.

Але й така евентуальність не означатиме, що патріярхальна справа завмре. Вона далі буде існувати і мобілізуватиме нову енергію за повне завершення нашої Церкви належним їй устроєм і титулом.

Деяка преса (наприклад, „Іль Темпо", 25-го березня) інтерпретує рішення Папи, як „ні" для українського Патріярхату. До такого висновку можна дійти лише вказуючи на те, що Папа не затвердив чи визнав Патріярхату, але виразного „ні" для теперішньої практики, інституцій і концепції Блаженнішого Отця Йосифа також не було. Отже, маємо справу з типовим дипломатичним вислідом, мовляв: ми не визнаємо, на що є різні — „внутрішні і зовнішні труднощі", для усунення яких ми знайшли розв'язку синодального управління і забезпечення наступства. Щождо настоювання частини українців католиків на патріяршому титулі, то це залишається їх доброю волею... Так, здається нам, думає Папа і його оточення.

Що далі?

Після цього, справді таки історичного Синоду, залишається питання, яким шляхом піде дальший розвиток нашої Церкви. Вже Блаженніший на відкритті Синоду висловився, що він стане важливим „кроком до нашого об'єднання". Про єдність говорив і Папа у всіх трьох своїх виступах. Іван Павло мав на увазі трояку єдність: єдність УКЦеркви з Апостольським Престолом, єдність церков діяспори з Церквою в Україні і, врешті, єдність єпископату і дочерних церков поміж собою. Блаженніший Патріярх наголосив у своєму слові єдність юрисдикційну: є одна помісна Українська Церква із спільним Головою, якого вибирають і представляють Папі до затвердження українські єпископати. Саме це сталося, що і є запорукою власного правопорядку, що його тепер Апостольська Столиця згідно зі запевненнями Папи, збирається респектувати.

Це справді лише початок. Залишається багато справ нерозв'язаних, таких, про які говорилося під час попередніх синодів, але які не були розв'язані чи рішення яких не стали повсюдно застосовані. Ці справи доведеться по черзі далі вирішувати і поступово розв'язувати. Для цього необхідно буде нових синодів, що їх має право скликувати Голова нашої Церкви. Говориться про наступний такий сезон у вересні ц. р. Як останній синод через його „надзвичайність" був скликаний Папою в порозумінні з Блаженнішим Первоієрархом, так наступні наші Синоди буде скликувати Голова нашої Церкви в порозумінні і за благословенням Вселенського Архиєрея. Цей також буде виборним синодом, бо в нашій Церкві, головно в Америці є кілька опорожнених катедр. У тому такою є тепер і Філядельфійська Митрополія, з хвилиною бо номінування Кир Мирослава Любачівського на архиєпископа-помічника Верховного Архиєпископа Львівського для українців, він став лише адміністратором Філядельфійської архиєпархії. Опорожненою є тепер і свято-Миколаївська Епархія, бож тут помер бл. п. Ярослав Ґабро. Можливо, що ще будуть назначені інші єпископи-помічники. Залишається для розв'язання наболіла справа внутрішніх відносин в Англії. Гадаємо, що тепер, оскільки відновлена синодальна діяльність єпископату, цією справою повинен зайнятися наступний синод і знайти справедливу розв'язку та усунути важкий конфлікт, що так загострив місцеві відносини. Важливо, щоб у цих справах усі, хто матиме вплив на полагодження справ, керувалися насамперед релігійними мотивами й інтересами, але також доброю волею і чуттям братнього прощення, а не шуканням винуватців.

Владика-помічник Мирослав, правдоподібно, скоро поїде до Риму, щоб там бути підпорою і дорадником Блаженнішого Патріярха. Це надзвичайно відповідальна та важка місія. Оточення Блаженнішого, можна очікувати, прийме його, як одного із своїх, як такого, що з волі Церкви зайняв цей відповідальний пост. Йому у всьому треба допомагати, щоб міг успішно приготовитися до керування долею нашої Церкви. Якщо не допоможе йому оточення Блаженнішого, то знайдуться інші, що таку допомогу запропонують, що не вийшло б на користь нашій Патріярхії. Так само Владика-помічник повинен доцінити відданість і безкорисну працю усіх тих духовних і світських осіб, які досі тут ідейно працювали і готові далі працювати для своєї Церкви. Головно слід очікувати, що центральні установи Патріярхії в Римі, як також на місцях — філії УКУ, патріярхальні товариства, патріярший Фонд тощо, будуть далі успішно розвиватися. Здається, що особливо близькою для зацікавлень Архиєпископа-помічника буде наукова діяльність, літургічні справи, а можливо, і справа підготови до Ювілею Тисячоліття. Важливо, щоб Владика Мирослав притягнув до праці всіх тих, хто може і готовий внести свій вклад у важку і відповідальну працю керівництва цілою нашою Церквою.

Треба сподіватися, що теперішнє полагодження юрисдикційно-канонічних справ нашої Церкви піднесе її престиж, дасть їй тверді підвалини відогравати належну їй ролю також в екуменічному житті. Вже саме відбуття цього синоду і заяви Папи вияснюють багато справ: Українська Католицька Церква не може уважатися „перешкодою" в екуменізмі, як дехто суґерував. Навпаки, визнання за цією й іншими з'єднаними східніми Церквами гідного їм місця, як історичним спробам привернути релігійну єдність християн, усі партнери повинні з пошаною, любов'ю і увагою ставитися до історичних прецедентів, як також респектувати традиції і переконання та свобідний вибір окремих груп чи народів.

Папа Іван Павло II це своє наставлення виразно підкреслив, коли на відкритті Синоду зазначив, що таке наставлення Апостольського Престола до східніх Церков, а до Української Католицької зокрема, не має на меті викликати „антагонізму" та не є недоцінюванням східніх Церков та їх різних традицій. Воно, власне, має довести до кращого діялогу між Церквами, що змагають до повної єдности, чого бажає Христос.

Можна сподіватися, як сказав Блаженніший Патріярх Йосиф, що цей Синод буде записаний золотими літерами в історії нашої і Вселенської Церкви в її різних ділянках та складових частинах на рідних землях та на поселеннях, якщо відповідальні за її долю тепер і в майбутньому зуміють використати нові рамки і можливості, які були закладені в Римі на цьому надзвичайному Синоді ієрархії УКЦеркви. Початок — щасливий і благословенний, а плоди залежатимуть від багатьох покликаних до розбудови і праці, до якої так наполегливо закликував учасників Синоду сам Вселенський Архиєрей.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Трапилась помилка

У Вашому часописі „Свобода" на сторінці „Літопис — Українське Історичне Товариство", ч. 1 з 19 березня ц.р., під наголовком: „Хто над чим працює: Праці членів Українського Історичного Товариства (УІТ)" трапилася помилка, яку я просив би виправити. А саме: Найперше, перекручено моє прізвище. Дальше заподано, що підписаний „збирає матеріяли до опрацювання біографічного словника українців в Канаді".

Це неправильно. В дійсності має бути: збирає матеріяли до опрацювання біографічного словника історії українців Канади. Теж пропущено важливу інформацію, що саме закінчено п'ятий том „Студій до історії українців Канади", який вже є в друку, як теж основну інформацію про підготовку до переведення англомовної праці підписаного „The Ukrainian Canadians: A.History", яка появиться з нагоди 90-річчя українського поселення украців в Канаді...

Михайло Г. Марунчак

Вінніпег, Канада.